

LIGA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU

INTERESELE UNITĂȚII CULTURALE A TUTUROR ROMÂNILOR

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

Anul III. — No. 42.

25 Octobre, 1898.

IN PLIN PAROXISM

Ceea ce se petrece în Ungaria și Transilvania în chestiunea naționalităților, ia pe zi ce merge proporțiile unor fapte de domeniul patologiei: Ungurii sunt de a binele nebuni. Pînă aci, ei mai puteau găsi un pretext oare-care în prigonirile Românilor; acum le-a perit și ultimul rest de rușinare și s'au pus să persecute pe tinerii români dela Universitățile maghiare pentru că aceștia sunt Români, pentru că vorbesc și cîntă între dînșii românește!

E nemaipomenit! E o situație mai ticăloasă decît în vr'un alt Stat despotic.

Pretinșii studenți maghiari dela Oradea-Mare, ațîțați de o presă impertinentă și decăzută, au luat roluri de spioni ai colegilor lor români. Ei ascultă pe la ferestrele ușile și caselor în care locuiesc tinerii români, ca să se convingă de crima acestora de a îndrăzni să cînte românește!

Da, pînă și vorba românească, pînă și un simplu cîntec românesc a ajuns să fie considerat în Ungaria ca «o trădare de patrie»!

E posibilă o asemenea decădere în opinia publică maghiară?

Faptele ne arată, că da.

Ei bine, noi credem cu tărie că aceste isbucniri ale fanatismului maghiar de rassă, sunt semnele netăgăduite ale surpării apropiate a dominațiunii ungurești.

Un popor în toată firea, o tinerime academică cu pretențiuni de cultură superioară nu poate, în nici o împrejurare, să se necinstească pe sine atît de mult, permițîndu-și asemenea fapte de oameni descreierați. Căci, evident, numai oameni smintiți, nerozi în toată puterea cuvîntului, se pot deda la infamia de a ataca pe tinerimea unui alt popor pentru-că își vorbește limba națională. Numai niște tineri ignoranți și brutali, crescuți într'un spirit fanatic și nenoroțiți de cătră un corp profesoral tîmpit dar plin de patimi vulgare, pot să comită asemenea ignominii.

Tinerii maghiari și profesorii lor universitari se vede că nu se deosebesc prea mult de *csikosii* lor capabili de ori-ce brutalitate.

Auzi, profesori universitari! Oameni care sunt atît de lipsiți de cunoștința lucrurilor și de cel mai elementar bun simț, în cît comit prostia, de a vorbi dela catedră studenților români despre pretinsa «cri-

mă» a acestora de a vorbi românește. Căci pînă azi, n'am văzutsă se fi publicat vr'un alt delict al tinerilor români.

Acești onorabili profesori universitari, se vede că sunt conduși de cătră nevîrstnicii lor elevi maghiari și de către infama presă jidovească din acea localitate. Nu ne putem explica altfel nemaipomenita stupiditate a acestor dascăli de a face ceea ce au făcut.

Suntem însă veseli, că tinerimea română dela Oradea-Mare a înțeles situația și prin bărbăție și înțelepciune a reușit să se distingă și de astă dată de brutele maghiare.

Energia cu care tinerii românii luptă pentru bunul lor drept, ne este o garanție că toată Româניה de aici și de acolo are să le sară în ajutor. Ar fi o lașitate să părăsim pe acești tineri bravi.

De aceea am luat cu satisfacțiune act de intervențiunea studenților noștri universitari. Ei în prima linie sunt chemați a deștepta opiniunea noastră publică și a trimite colegilor lor români calde cuvinte de îmbărbătare.

Sperăm însă, că această mișcare n'are să rămînă izolată.

G. I.

Prigonirea tinerimii române

Fiarele de peste munți comentează, pline de legitimă indignare, goana întreprinsă de Maghiari în contra tinerilor români dela universitățile lor. Iată ce scrie *Tri-buna* în această privință.

La Viena a izbucnit ciurma neagră, la Oradea-Mare a izbucnit *ciurma șovinismului*.

Toată tinerimea maghiară și jidano-maghiară dela academia de drepturi este acum inficiată de baccilii acestei periculoase boale, care poate să devină odată fatală patriei întregi.

Și ceea-ce e mai grav, chiar profesorii, chiar rectorul academiei, chiar guvernul țarei, în frunte cu *Banffy* și *Jeszenszky*, au cultivat acești baccili, și i-au aruncat în mijlocul tinerimei academice.

Profesorii în toate prelegerile lor au ațîțat grandomania maghiară, au cultivat disprețul față de Români și alte naționalități, și astfel au pregătit atmosferă priincioasă baccililor periculoși.

Rectorul Academiei nu s'a sfiit a ridica acusa cea mai gravă, de *înaltă trădare* contra *tinerilor români*, pentru simplul și unicul motiv că-și iubesc limba și neamul și vor să participe la luptele, suferințele și avinturile lui.

— Trădătorii de valahi! — eată cuvîntul aruncat de superiorii academiei, cuvînt care a pus în mișcare sîngele mititeilor patrioți și i-a adus la acel grad de temperatură, în care ciurma șovinismului se declară pe față, prin acte de violență, ouă clocite, glasuri răgușite, insulte, huiduieli și alte cîntece patriotice.

Dar autorul moral al tuturor acestora e guvernul, în frunte cu *Bánffy* și *Jeszenszky*. În «cabinetul» lor tainic și ascuns, se cultivă cu predilecție baccilul acestei ciume politice și de acolo se trimite în țară, ca să răsară ici și colo sub formă de «revoluție valahă», «comploturi valahe», «trădători de patrie», «cluburi secrete» și alte de acestea. Așa s'a făcut și acum, ca și altădată. La Oradea-Mare, ca și la *Purcăreni*, la *Subpădure*, ca și la *Carlsbad*. Aici însă «baccilul» nu s'a născut mort, ci a prins viață, s'a lățit, și a inficiat organismul cel priincios lui: *tinerimea*.

Astfel s'a ivit ciurma dela Oradea-Mare. Ea are deja și victime.

Toți tinerii noștri universitari au fost alungați dela academia de drepturi. Îngrețoșați de procedurile «colegilor» săi maghiari, scandalisați de demagogia ordinară cu care profesorii își debutează știința, și revoltați de abuzul de putere și oficiu, cu care rectorul își necinstește rangul și locul

ce ocupă, tinerii noștri s'au retras cu toții dela academie.

Ziarele maghiare bagateliseaza casul și îl ridicolisează numindu-l grevă. Nu grevă, domnilor. E o măsură de precauțiune față cu ciurma; e o părăsire a templului științelor prefăcut în speluncă de scandale și orgii ale șovinismului.

E același act, în mic, pe care poporul românesc de mult l-a făcut, în mare atunci, când a declarat pasivitate. El înseamnă că *abisul grozav* dintre Maghiari și Români crește, crește repede și îngrozitor.

Am părăsit *parlamentul*, pentru-că era infectat de șovinism, brutalitate și ură de rasă; acum se constată, se simte, că șovinismul a inficiat și locașul științelor. Nereținem și de pe acest teren. Șovinismul erigeat în principiu de guvernare a trecut dela *tribuna parlamentară*, la *fotoliul ministerial*, la *catedra academică* a științelor, la sediul *justiției* și amenință a se întrona și pe amvonul bisericeii.

De pretutindeni se predică ură de rasă; pretutindeni șovinismul grăește și făptuește, pentru-că șovinismul s'a întronat la cîrma țării. Bánffy a declarat-o cu fală, în plin parlament, că e *șovinst*.

Și așa este: el e șeful șovinismului. El cultivă în cabinetul său, prin «medicul» Jeszenszky baccilii veninoși ai ciumei șovinate, care va aduce năpastă asupra țării.

Trebue deci să apelăm la factorul suprem, că dacă ține la popoarele sale să delătore pericolul ce amenință patria. Trebue puși la carantină cei inficți, și trebue să fie izolați. Atmosfera publică trebue desinfectată și toate canalurile vieții publice și de stat trebuesc curățite. Ear păcătoșii principali trebuesc pedepsiți.

Pină se vor lua aceste măsuri, noi cari avem încă instinct de viață națională și nu vrem să ne sfîrșim așa de inglorios, ca victime ale unei pestilențe politice, trebue să ne concentrăm spre a ne îngriji de toate măsurile de lipsă. Dar tot ce e infectat trebue să delăturăm din jurul nostru.

LUPTA TINERIMEI ROMÂNE

Studentii români dela universitatea din *Viena* care în totdeauna au fost în fruntea mișcărilor naționale, profund indignați de infamele uneltiri puse la cale la universitățile maghiare împotriva tinerilor români, au lansat următoarele manifeste, pline de energie și de o caldă simțire patriotică:

Către junimea academică maghiară din Oradea-Mare.

Colegi!

Seduși prin exemplul unor politicieni maghiari nechibzuți, cari agitează contra națiunilor nemaghiare ale patriei noastre comune Ungaria și Transilvania, fie din speculă, fie din șovinism v'ați lăsat răpiți de pasiunea momentului, comițind în contra fraților noștri, ai colegilor voștri, fapte nevrednice de civi academici culți.

Ce au greșit frații noștri? Nimic! Ei, fii aceluiasi neam, și-au petrecut în mod demn, comunicînd frate la frate marea durere, ce le sfișie inima.

Ear voi? Voi vedeți trădarea de patrie deja în împrejurarea, că tinerimea conversează în dulcea limba noastră maternă, că își cîntă împreună străvechile melodii naționale. Dar nu! Numai o ceată de mîrginiți ar putea vedea trădare de patrie într'un fapt atît de inofensiv, ear voi spuneți lamura poporului maghiar. Voi nu vedeți trădarea de patrie în petrecerea tinerimei române din Oradea-Mare, ci sunteți numai, că ați vedea-o, spre a părea potrioți; adevăratul vostru scop este să contribuiți și voi la maghirisarea Ungariei. Ei bine. colegi! Văzut-ați deja un singur individ, cre să-și fi părăsit națiunea sa mamă *silit fiind*? Da, renegați de bună voie, din interes, din speculă — de aceștia sunt. Renegați de a sila însă nu o să ne puteți arăta nici măcar unul! De trei zeci de ani deja se nuzesc părinții voștri să

ne răpească limba și legea. Mii de mijloace le-au stat la dispoziție și ei nu s'au sfiit nici chiar de cele mai nevrednice mijloace. Și la ce rezultat au ajuns? Poporul nostru românesc nu numai că nu a fost desnaționalizat, ci, oțelit prin lupte, jertfe și neajunsuri, azi este mai decis, de cît ori și cînd de a lupta neînfricat pentru dobîndirea drepturilor sale cele mai elementare.

Colegi! Voi cunoașteți istoria patriei voastre, care este și a noastră; voi știți cîte restriște a îndurat și poporul maghiar dela venirea sa în Panonia, și pînă în zilele noastre. Cît timp principiile, ce primul rege al Ungariei le plantase în inima fiului său, au fost în vigoare, inimizii esteri ai coroanei Sf. Stefan nu au putut răsbi, căci împreună cu Maghiarii luptau și națiunile nemaghiare. Cînd însă pe timpul reformațiunii acele principii făcură loc losincei: «*Luterani ubicunque erint, capiantur ei comburantur*», pe atunci Mihaiu Viteazul falnicul erou, răsboinicul domn Român, *cucerii Transilvania* aflînd sprijin nu numai în Români, ci chiar și în Săcui și Maghiari. Pe cînd *natul Român*, bunul și dreptul rege Matei Corvinul, lupta împreună cu Maghiarii! «*Nyögte Mátyás bus hadát, Bécsnek büszke vára!* Cînd însă Maghiarii la 48 încercau să răpiască și puținele drepturi, ce le mai posedau, pe atunci fură suprimați Maghiarii prin oștirile austriace, cu *ajutorul brațelor românești*.

Epoca prin care trece de prezent Ungaria și Transilvania oferă o mare asemănare cu timpul reformațiunii. Cum însă pe atunci luteranii au știut rezista — puțini la număr cum erau, — cum Maghiarii sub bunul împărat Iosif al II-lea nu au putut fi nimiciți și desnaționalizați, astfel nu o să credeți doar, că poporul nostru care două mii de ani trăește pe aceleași plaiuri, contribuind prin fieste-care brazdă, ce o ară în lanul strămoșesc, la bună-sta-

rea și cultura patriei sale, nu o să credeți, că va putea fi renegat astăzi, cînd prin sîrțările brutale de maghiarisare este cuprins de o adîncă amărăciune și aver-siune în contra a tot ce e maghiar. Și pentru un renegat doi, pentru defectele aceste ale nemaghiarilor ce le cîștigați în adevăr, ar apărea ridiculă zadarnica încercare de maghiarisare, dacă nu ar produce rezultatele cele mai funeste, nu numai pentru noi, nemaghiarii, ci, în același timp, și pentru întreaga noastră patrie. Și nu vă sună la urechi îndreptățitele plîngerii ale poporului maghiar de pe «*Alföld*», istovit de foame și despoiat prin nelegiuirile autorităților de toate drepturile omenesti, întocmai ca și poporul nostru? Incumetându vă de a face nesocotite încercări de maghiarisare, treceți cu vederea cum însuși poporul maghiar, din ce în ce e cuprins tot mai mult de cosmopolitism.

Ce voiți? Unde voiți a ne duce?

Orbiți și seduși prin oameni, cari pentru de a putea păscui în tulbure, vă ațîța în contra neamului românesc, voi atențați în contra bunurilor celor mai sfinte ce le posede un Român, la dreptul cel mai elementar al fie-cărui om: să vorbeasca frații noștri dela Oradea-Mare în limba românească, să convie amic cu amic.

Știți prea bine că Românului neamul său îi este paria și, că spoliîndu-l de limbă și de lege, el ar pierde tot, ce mai are de pierdut. Voi încercați cu toate acestea să nu mai vorbim și cîntăm, nici cînd suntem noi de noi, în dulcea noastră limbă. Grijiți, să nu aducți și poporul românesc acolo, unde se află socialiștii maghiari, căci vai de țara aceea, cetățenii căreia pot totul cîștiga, ne mai avînd de pierdut nimic.

Acestea am ținut să vi le spunem în interesul vostru și al nostru. Veți pricepe

oare glasul adevărului? Spre binele patriei comune ar fi!

Dacă însă ați desconsidera buna noastră intenție, atunci nu ați fost vrednici să stăm cu voie de vorbă, atunci v'am apreciat mai pe sus după cum meritați.

*Către junimea academică
română din Oradea-Mare.*

Fraților iubiți!

Pășirea voastră demnă și bărbătească ni-a umplut inimile de nespusă bucurie și satisfacție. Lupta începută prin noi și colegii noștri dela celelalte universități, voi ați continuat-o cu adevărat eroism, întrecându-ne pe toți. Voi nu numai, că v'ati împlinit datorința de Român, pe deplin prin consecuența voastră ținută, ci v'ați învrednicit, de recunoștința întregului nostru neam. Lauda vouă!

În timpul critic de astăzi, când nu numai opresiunea străină se opintește să ne strivească, ci coprinși de neîncredere s'au ivit neînțelegere și scisiuni între noi înșine, falnic voastră solidaritate, liberă de ori și ce șovăire, este nespus de înălțătoare. Afirmați-vă dreptul sfânt, stați neclintit pe basa puternică a forței morale, conștii de importanța marelui voastre misiuni, conștii, că întreg neamul românesc cu mândrie își îndreaptă privirile spre voi.

Suntem abia la începutul luptei, căci câte-va decenii sunt numai clipe în istoria unui popor. Multe și mari au fost jertfele aduse prin neamul nostru în interesul libertății noastre naționale. Jertfe și mai mari va pretinde viitorul dela noi, căci cauza noastră e mare, și mari cauze numai cu jertfe mari se pot câștiga. Să ne îndreptăm privirile asupra glorioaselor lupte, ce le-au purtat frații noștri din România liberă și frații noștri Italieni, să ne dăm seamă câte jertfe a adus marele popor german și vinjosul popor irlandez pe altarul libertății, și să ne aducem aminte cu cită

tenacitate au știut lupta chiar contrarii noștri maghiari în contra domniei străine. Tenacitatea noastră a fost și este însă mai mare decât aceea a contrarilor noștri, și solidaritatea neamului nostru în momente istorice a fost totdeauna perfectă.

Tenacitatea și solidaritatea noastră sunt cele mai sigure garanțe pentru victoria finală a cauzei noastre. Ear ei, adversarii noștri, ei nu mai sunt astăzi ceea ce au fost în trecut. Vitalitatea naționalismului maghiar e slăbită prin elementele străine discompunătoare. Germenele decadentei se desvoltă grabnic în organismul slăbit al maghiarismului, pe când neamul nostru se află în deplina posesiune a forțelor sale virgiale.

Cea mai ilustră dovadă, că adevăr grăim a fost atitudinea voastră conștie. Insulte contrarilor noștri nu v'au murdărit și dejosit, ci v'au ridicat nimbul, împletind aureola eroismului în jurul frunților voastre înălțate. Fiți tari și în viitor în conștiința, că serviți cauza sfântă a poporului vostru cauza adevărului și dreptății. Ear când contrarii voștri și ai noștri s'ar încumeta să încerce de a vă nimici, atunci răspundeți-le cu vorbele, ce înverșunatul nostru inamic, Kossuth al lor, li-a scris: când volnicia domniei se revarsă zdrobitor asupra capului patriotului, atunci acel cap se ridică falnic, pătruns de înățătorul cuget: «nimicit mă poți, dar convingerea nu mi-o poți frînge!»

Viena, 28 Oct. 1898.

Cand. med. *Alexandru de Vaida Voevod* m. p.; ing. *Teofil Popovici* m. p.; ing. *Cornel Horșă* m. p.; cand. med. *Ionel C. Copsa* m. p.; cand. med. *Alexandru A. Corinna* m. p.; cand. med. *Alexandru Crăciunescu* m. p.; cand. med. *Octavian Proștean* m. p.; stud. forest. *Aureliu Turcan* m. p.; stud. tech. *Eugeniu Muntean* m. p.; stud. forest. *Arcadie Procc-*

rovici m. p.; stud. forest. *Eugen Simionoviciu* m. p.; stud. med. *Titu Perția* m. p.; cand. med. *Titu Liviu Tilea* m. p.; cand. med. *Octavian Florea* m. p. stud. tech. *Antoniu Traian Păscuțiu* m. p.; stud. tech. *Traian de Sanciali* m. p.; stud. tech. *Aurel de Sanciali* m. p. stud. med. *Nicu Dracinschi* m. p.; stud. tech. *Orest Procopoviciu* m. p.; stud. tech. *Oct. Coca* m. p.; stud. forest. *Teofil Ivanoviciu* m. p.; stud. med. *Adrian Bodnărescu* m. p.; stud. tech. *Gavril Barbul de Bucium* m. p.; stud. ing. *Ilariu Sussu* m. p.; stud. forest. *Dimitrie Țurcan* m. p. stud. med. *Ilie Ganea* m. p.; stud. ing. *Marian Romanovici* m. p.; stud. ing. *Georgiu Voda* m. p.; silvicultor, *Georgiu Sêrbu* m. p.; stud. iur. *Guilelm I. V. Șorban de Cernești* m. p.; cand. med. *Ludovic L. Russu* m. p.; stud. iur. *Mihaiu Popoviciu* m. p.; mag. farm et stud. phil. *Carol Kónya* m. p.;

PROTESTUL STUDENȚIOR NOȘTRI

Față cu prigonirile la cari sunt supuși studenții români din Ungaria, comitetul național studențesc din București a lansat următorul manifest :

Din nou furia sălbatică a Maghiarilor s'a deslănțuit asupra prigonitului popor român de peste munți.

Nu s'au săturat barbarii cu măcelurile, cu întemnițările cu torturile; sângele românesc vărsat pînă acum nu le-a potolit cumplita lor inimă de fiară; gemetele și plînsul întregului popor român, n'au putut cum n'a putut nici glasul judecății drepte să-i facă să înțeleagă nemernicia faptelor lor.

Au căutat acum să isbească drept în inima poporului român, să umilească și să batjocorească pe acea nobilă păstrătoare a nestinsului patriotism: tinerimea.

Și de rîndul acesta, n'au fost honvezii inconștienți, nici poporul maghiar, nici mi-

ile de netrebnici, cărora dreapta judecată li-e necunoscută, ci însăși tinerimea maghiară zisă cultă, însăși profesorii universitari ar trebui să fie pildele întrupate ale umanitarismului și dreptei rațiuni.

Tinerii academici români de la Oradea-Mare, au trebuit să se retragă în corpore de la înalta instituție, văzîndu-se batjocoriți de colegii lor maghiari, insultați în plin curs chiar de profesori, chiar de rectorul lor.

Și s'a făcut un păcat tinerilor români, că-și iubesc neamul din care se coboară, că își iubesc limba pe care au auzit-o în căminul părintesc, că doresc libertatea aceluia popor oropsit, prigonit și chinuit, aceluia popor nobil din care au răsărit ei.

Ar trebui să se retragă de la universitate, căci nobila lor mîndrie națională, ajunsese la capătul răbdării.

Faptul studenților și profesorilor maghiari formează cea mai nemernică pată a veacului nostru. E o rușine fără nume, o infamie fără de pereche în istoria omenirii; prigonirea tinerilor români, de către acel corp de studenți și profesori cari ar trebui să fie expresia vie a culturii umanitare cu care veacul nostru se fălește.

Înalta rațiune a Europei civilizate, va judeca și va osîndi cu toată asprimea pe care o merită această nemernicie a șovinismului maghiar.

E pata veacului nostru, e rușinea și denegarea culturii la care omenirea a ajuns.

Să se gîndească însă șovinistii sălbateci să se gîndească acei svînturați tineri maghiari, că aici, în România liberă, e un întreg popor care suferă, cînd suferă acei impilați Români supuși maghiari, — să cugete că aici e o tinerime universitară, care ia parte la toate durerile, pe cari odioșii moștenitori ai Hunilor, le grămădesc pe sufletele celor de un sânge cu noi.

Această tinerime va spune în lumea întregă, cu energia-i cunoscută, barbariile

pe cari urmașii lui Arpad le săvârșesc peste Carpați, va veșteji și va face apel la dreapta judecată a rațiunii adevărate, la lumea cultă a apusului, că în mijlocul Europei, sub ochii lumii întregi, în veacul luminei, — *barbaria e încă în viață, că Atila trăește în inima de fieră a Maghiarilor, și că tot progresul intelectual al omenirii e nesocotit și batjocorit de ei.*

Iar acelei prigonite tinerimi din Oradea-Mare studențimea din România liberă, expresia desăvârșită a românismului, le trimite omagiile sale de admirație pentru purtarea lor nobilă și adevărat românească, le trimite cele mai calde cuvinte de încurajare.

Să nu uite și să nu se îndoiască nici odată, acești nobili vlăstari ai românismului, că aici sunt cinci milioane de suflete cari se gândesc vecinic la ei, că cinci milioane de inimi bat pentru toate durerile lor, și-i îndeamnă, și-i sprijină, în greaua lor cale către libertate deplină.

Studențimea aceasta din România liberă, spune fraților din Ardeal, ceea ce ar spune întregii lumi civilizate: Onoare vouă vrednici depositari ai sentimentelor mărețe, — înainte, mereu înainte, căci e un Dumnezeu în cer, și o opinie cultă pe lume, cari văd, prețuesc, și vă va da sprijinul în lupta noastră titanică.

Iar pentru acei sălbateci, nevrednici de neamul în care trăim, și graiul omenesc nu va avea cuvinte din destul, ca să le arunce în față netrebnicia taptei lor ruși. noase.

Comitetul național studentesc.

B. Demetrescu-Brăila, George Iorgala, Al. Antemireanu, Septimiu B. Mureșianu, I. N. Apostolescu, M. Vlădescu, C. Gorgos, G. Eftimopol, C. Demetriad.

PROTESTUL TINERIMII

DELA
ORADEA-MARE

tinerimea română academică din Oradea-Mare a adresat corpului profesoral dela acel institut următorul act:

Onorat corp profesoral!

Ne permitem să atragem atențiunea onoratului corp profesoral, că presa maghiară: «Egyetértés» 21 Oct. (trădare); «Nagyváradi Napló», 19, 21 și 22 Oct.; «Tiszántul», 20 Oct. (complot); «Nagyváradi», 20, 21 și 23 Oct., și încă alte ziare, pe cari ținem de prisos a le mai cita, —

ne acasă: că am complota în dosul ușilor încuiate, că nutrim ura de rassă, că trădăm patria.

Tot aceste acuse ni-le-a repetat în 22 Oct. p. m. un public tumultos în frunte cu tinerii academici maghiari, adăugând și argumente faptice: ouă și petri.

Mai înainte, în 20 Oct., tinerimea academică maghiară a ținut chiar o adunare după toate formalitățile, în care ni-se ridică cu seriozitate aceleași acuse.

Tinerimea maghiară dela celelalte școli superioare încă se alătură pentru a ne acusa.

Și nu numai că suntem acușați într'un cerc restrîns, ori înaintea publicității, ci s'a adus și o hotărîre, ca să fim denunțați forurilor competente.

Nu așteptăm denunțare!

Ne prezentăm înșine înaintea forului nostru disciplinar și ne mărturisim păcatele. Ne denunțăm noi:

Nu ne sfîim să vorbim limba noastră dulce în ori-ce loc și în fața ori-și-cui.

Cetim literatura limbei noastre, cetim ziare românești.

Aranjăm conveniri colegiale.

Incepem cu serata de cunoștință.

La aceste ocazii rostim vorbiri naționale.

Aranjăm concerte de caracter naționale românesc.

Am putea doară să urmăm încă seria păcatelor noastre, dar nu ne îndoim, că această ocazie ne va reveni.

Unele dintre acușele ce ni s'au ridicat sunt de atare natură, încit am fi niște nemernici, dacă le-am merita, iar dacă le-am suferi pe nedrept am fi lași.

In fața acestor acușe cercm: să se dovedească întru cât suntem păcătoși și întru-cât merităm să fim pedepsiți pentru păcatele noastre.

On corp profesoral! Vă rugăm respectuos, dar cu toată hotărîrea și irevocabil, că pentru motivele expuse, și în interesul integrității și reputațiunii noastre, și în interesul restabilirii relațiunilor naturale în sinul academiei, să se ordineză în contra noastră cercetare 'disciplinară'.

O. adev.-Mare, la 27 Oct. 1898.

Demetriu Lasen.
Augustin Mircea.
Emiliu Costea.
Desideriu Tempelean.
Vasilii Gheșie.
Iustin Marșieu.
Iustin Petrușiu.
Nicolau Schiau.
Nicolae Dișu.
Nicolau Köváry.
Victor Creș.
Alexandru Pop.
Cornel Iancu.

Coriolan Steer
Dușan Spariosu.
Iuliu Luchieiu.
Isaia Ardelean.
Vasile Nicorușia.
Iosif Iacob.
Mihail Spariosu.
George Novacovicu.
Alexandru Aciu.
Corneliu Antal.
Leontin Boros.
Valer Bercian.
Aurel Petrovici

PE SPINAREA ROMANILOR

Cetim în Trib. Popor. Ministerul de comerț a poruncit, ca să se împărțiască 12.000 de jugăre din pădurile statului din comitatul Caraș-Severinului. Sumede-

nia asta de jugăre de pământ vor fi date coloniștilor maghiari, cari mor de foame în urma nelucrării și a nemuncirii și a dăării de a trăi tot din căpătate dela guvern. Prăpădiților de coloniști dela Igazfalva și dela Bodótalva li s'au dat chiar și bani ca să-și cumpere cai și care, ca să aibă cu ce-și aduce lemnele din pădurile statului pe cari ministrul le prăpădește, parcă ar fi nu ale țării întregi, ci ale lui proprii. Inferăm cu toată puterea jaful acesta ce se face cu averile țării, cari sunt și ale noastre, și cari pe nedreptul au fost luate de către stat, ca acum să cinstească la câți trași-împinși de coloniști.

LUPTA IN COMITATE

In ședința comitetului permanent al comitatului Făgăraș, din care numai puțin Români fac parte, aceștia au purtat o luptă puternică împotriva străinilor de interesele și binele comitatului, în care populația română face 96 procente.

Guvernul întemeind un gimnasiu de stat în locul școlii civile și comerciale din Făgăraș, a cerut dela acesta, ca să dea an de an cite 1.000 fl. pentru gimnasiu. Reprezentanța orașului n'a primit, ci a transpus cererea la comitat.

În ședința comitetului permanent d-l dr. Turcu dimpreună cu d-l vicar Rașiu au combătut cu argumente puternice votarea ajutorului. Au fost însă majorizați. Propunerea vicarului Rașiu de a se sistemisa la gimnasiul de nou întemeiat un post de profesor pentru limba română și de naștere Român, s'a primit. Străinii din comitet nu au prea făcut opoziție, de teamă să nu se nască în congregație o luptă puternică din partea Românilor. De asemenea s'a primit și propunea, ca propunătorii reli-

giei în gimnasiul de stat să fie bine dotați.

Contra participării comitatului la subscrierea de acțiuni la banca centrală din Budapesta a vorbit d-l dr. *Turcu*, arătând și dovedind, că banca centrală din Budapesta nu are nici un rost. Ungurii însă; dimpreună cu Jidani, au votat 1.000 fl. pentru banca centrală. De asemenea s'a votat și bugetul anului 1899 cu o lipsă de 53.5000 fl.

Tot în ședința aceasta d-l *Turcu*, vicarul Rațiu, protopoul Dan și deputatul dr. Nicolae Șerban s'au ridicat împotriva stărilor de nesuferit de la comitat și au cerut, ca slujbașii să dea ajutor la încasarea salarelor învățătoarești și a restanțelor din reparațiile bisericesti. Cuvintele și temeinicele argumente aduse în sprijinul propunerilor lor nu au fost luate în socotință de către mamelucii fișpanului, cari au votat pe membri Români ai comitetului permanent.

INSOLENȚA DE VENETIC

Cetitorii să scuze acest titlu. N'am găsit însă unul mai potrivit spre a caracteriza atitudinea organului maghiarofil *Bukarester Tagblatt* ce apare în capitală, în limba nemțiască.

Această foaie, pe care o nenorocește faimosul *Hans Krauss*, a avut mai deunăzi nerușinarea să publice un articol de o rară obrăznicie în contra Românilor. Era vorba de atacurile nerușinate pe care au să le îndure studenții români dela universitățile maghiare.

Nici-odată cineva n'a fost atacat mai pe nedrept decât tinerii români de astă-dată.

Și acest pamflet nemțesc ce stă în solda guvernului maghiar, are impertinența să publice un articol în care se identifică cu zierele maghiare reeditând veninoasele calomnii că studenții români din Ungaria și Transilvania ar fi niște trădători, niște mi-

serabili, nevrednici de protecția judeului maghiar etc.

Studenții dela universitate au trimis imediat o delegație la redacțiunea numitului ziar, cerînd o retractare. D. *Hans Krauss* a promis că va retracta calomniile pe care le-a debitat, dar de fapt el s'a mulțumit să revină asupra chestiunii fără să fi retractat insolentele comise.

D. *Hans Krauss* să-și noteze un lucru: dacă el, un dușman ordinar al Românilor și un agent plătit al Maghiarilor, este tolerat în această țară, este pentru-că tinerimea nu i-a dat nici o importanță. Ea îi va da însă cuvenita importanță îndată, ce el va cuteza a mai aduce vr'o ofensă Românilor...

Buc.

Studenții din București în chestia fraților lor din Oradea-Mare

In fața situațiunii grave ce s'a creat studenților români dela Academia maghiară de drept din *Oradea-Mare*, — studenții noștri universitari nu au putut tăcea; — nu le-a fost ertat să tacă.

Agitația serioasă ce se observa printre studenții universitari români din București în urma veștilor triste ce ne aduceau *gazetele* din Transilvania, era foarte naturală ear manifestația ei demnă și impunătoare.

Luni seara 19, Octombrie a. c., studenții universitari, în urma invitării ce li s'a făcut de către *comitetul național studentesc din București*, s'au întrunit în localul *Asociațiunii Generale a studenților*, pentru a discuta atitudinea ce trebuie să ia, în fața tristei situațiunii ce li s'a creat colegilor lor români dela *Oradea-Mare*.

Studenții s'au prezentat la această întrunire, — cum pînă acum nu ni s'a dat să vedem, întru mai mare număr. Amîndouă sălile asociațiunii, precum și coridoarele erau tixite de lume.

Intrunirea se deschide prin d-l *B. Demetrescu Brăila* președintele Comitetului Național studentesc, — d-sa salută cu bucurie pe studenții prezenți întru număr așa de impunător și arată motivele pentru care s'a convocat această adunare zicînd că: «Față cu goana sălbatică ce se duce de către studenții și profesorii Unguri, în contra colegilor și fraților noștri români dela

Oradea-Mare, noi cei din România trebuie să ne agităm, să luăm o atitudine demnă.

Dă apoi cuvîntul studentului transilvănean d. *Septimiu B. Mureșianu*, membru în comitetul național, care printr'un frumos și forte documentat discurs, face istoricul suferințelor de pînă aci a Românilor de peste munți; insistînd mai ales asupra *enumerării evenimentelor petrecute la Oradea-Mare, cu compatrioșii săi studenți*.

În comentariile vii ce face asupra acestora cu cunoștința-i competentă și între aplauzele entusiaste a celor de față, — atacă și prezintă pe Unguri în culori cît se poate de negre, — dar adevărate.

Pentru Românii de dincolo, — zice oratorul, iubirea de neam și de lege a ajuns a fi socotită drept crimă și trădare de patrie, în ochii Ungurilor.» Doyadă, evenimentele dela *Oradea-Mare*.

După d-l Mureșianu, — vorbește :

D. C. *Mușescu*, care spune că ceea ce baionetele și temnițele ungurești, n'au putut să stingă în Români, *iubirea de limbă, lege și religie*; — Ungurii cred că vor stinge prin «ouă clocite și pietere», — singurele argumente de cari mai sunt capabili.

Acum au început Ungurii să lovească în fii Românilor, — silindu i să părăsească studiile, să își jertfească viitorul, și care este *crima lor ? Au cîntat, au vorbit, și au simțit românește, atîta tot !*

Vorbirea caldă și logică a d-lui *Mușescu*, a fost des aplaudată.

Verbește apoi d-l *Andrei Livezeanu*, care propune deschiderea unei serii de întruniri publice la orașe și comune, pentru deșteptarea și întărirea sentimentului național.

D. *Demetrescu*, anunță studenților că va lua toate măsurile posibile, pentru a ridica *chestia națională* și la Congresul internațional universitar din Turin (Italia) și că se va prezenta cu un *Memoriu* într'însul — propune tot odată ca studenții să trimită o telegramă de felicitare energicului *Lucian Bolcaș* și colegilor săi — ceea ce se și face îndată.

Iată telegrama:

D-lui Lucian Bolcaș, student.

Oradea-Mare (Academia).

Studentimea universitară română din București, întrunită luni seara 19 Octombrie a. c., în localul Asociațiunii Generale a studenților, salută cu entuziasm și mîndrie pe distinsul lor coleg d. Lucian Bolcaș — sufletul măreței și legitimei lupte pe care — cu atîta abnegație și jertfe o duc bravii studenți români dela Academia maghiară — din Oradea-Mare — pentru apărarea demnității naționale, pentru respectarea drepturilor lor sfinte.

Colegi,

Odată intrați în lupta sublimă, duceți-o înainte, tot cu aceeași solidaritate și energie, cu ochii țintă către acel ideal, pentru care au căzut generațiunile de martiri.

Noi vă urmăm cu drag, și Româניה cu fală privește spre voi: nădejdea ei. Trăiască Bolcaș, Trăiască bravii săi tovarăși de luptă !

Pentru studentimea universitară :
Basil Demetrescu-Brălla, Septimiu B. Mureșianu.

După aceea d-l *Mureșianu* cerește *Manifestul național studentesc*, ce este primit cu lungi aplause și entuziasm din partea studenților.

Silviu.

„La Veillée“ par M. Jules Brun

n lit dans *Le Journal des Débats*.

M. Jules Brun, duquel les lecteurs de ce journal ont apprécié les excellentes correspondances, est un roumanisant fervent. Passionnément épris du pittoresque et de la couleur de ce beau pays de *Roumanie*, qu'il connaît depuis une douzaine d'années, M. Jules Brun s'en est fait, pour le lecteur français, l'historien et le poète.

Mais, à propos d'un livre de folklore, je ne parlerai de l'auteur que comme folkloriste. Avant *la Veillée*, dont trois chapitres ont été publiés en feuilleton à cette même place, il nous avait donné les *Sept Contes* et le *Romancero roumain*. Les contes obtinrent un vif succès, en raison de leur choix judicieux et de la délicate langue en laquelle ils étaient écrits. Tout de suite le traducteur avait trouvé le style alerte, sobrement archaïque, qui convenait au texte de ses modèles. Mis en goût par la faveur dont ce livre avait été l'objet, M. Jules Brun ne craignit pas de s'attaquer à un labeur d'une plus haute portée. Avec un acharnement tout rempli de délices, il étudia les poésies populaires des vallons des Carpathes, des saulaies du Danube, des steppes du Baragan. Fragments épiques, poèmes comiques, chants élégiaques et lyriques, «doïnes» tout imprégnées de l'âme roumaine, — tour à tour satiriques ou plaintives, cris de colère ou plaintes résignées, et qui n'ont d'équivalentes en aucune autre littérature ancienne au contemporaine, — M. Jules Brun s'empara de tout; les «laoutars», ces rapsodes tziganes, lui livrèrent

leurs trésors. Pétréa Cretzoul Cholcan, le barde dont l'imperturbable mémoire conservait trente mille vers, et M. G. Dem. Théodoresco, le lettré épris du génie antique de sa race, lui confièrent, qui ses souvenirs, qui les pièces de vers patiemment recueillies «de la bouche du peuple», comme on dit là-bas.

La plupart des jeunes hommes deviennent poètes par l'amour d'une fame. M. Jules Brun lui, vers la quarantième année, devint poète par l'amour de la Roumanie, et je crois fort que, en fait de passion, c'est encore la plus vive qu'il ait éprouvée. La précision seule du verbe rythmique convient pour transporter une poésie d'une langue dans une autre; quand M. Jules Brun eut décidé de traduire un choix des plus belles poésies populaires roumaines, le bon ouvrier du mètre qui sommeillait en lui s'éveilla, et la *Romancero roumain* parut, avec une préface de M. Sully-Prudhomme, dont les lecteurs de ce journal ont eu la primeur.

Quel esprit cultivé, quelle nature admiratrice de l'art pourrait ne pas savoir gré à M. Jules Brun d'avoir initié le public français à des chefs-d'œuvre tels que *Maître Manol*, *Corbée*, *le Vieux*, *le Soleil et la Lune*, à d'exquises mythologies pastorales comme *Brumaire*, à ces bijoux de grâce sentimentale ou cavalière, *Négoutza* et *Iencéa Sabiencéa*? Se plaint aux sujets, avec une adroite souplesse, les vers du chantre philoroumain, tour à tour éloquents ou badins intéressèrent les Parnassiens les plus intransigeants sur la forme, et, du coup, les critiques et les pairs de l'auteur du *Romancero roumain* le classèrent en bon rang parmi les poètes de ce temps.

Mais la riche mine exploitée par M. Jules Brun était loin d'être épuisée par un livre de prose et un livre de vers. Aussitôt le *Romancero* achevé, il s'avisa que d'autres contes restaient, non moins dignes que les premiers d'être soumis à l'appréciation des lettrés, et, entamant ce nouveau filon, il écrivit *la Veillée*.

La veillée?... C'est le soir, en effet, dans les villages arrosés par l'Olt rapide ou par la lente Ialomitza, que les familles se réunissent autour du poêle de briques pour décortiquer les noix, égrener les perles d'or

du maïs et vaquer aux autres besognes rustiques. Tandis que les doigts vont, alertes, la bonne aïeule, qui est une *baba*, commence, comme commençait la grand'mère de M. Barbo Delavrancea: «Il était une fois comme pas une fois...» Et les aventures incomparables du héros Fêt-Froumos, qui sera aussi bien le *bel enfant de la larme* que le prince en servitude, se déroulent, émerveillent les auditeurs attentifs, gars à la moustache «fine comme un épi de blé», dans la taille est si svelte «qu'une bague la ceindrait», et les bergerettes «aux yeux de mûres» soupirant au détail des grâces et de la douceur d'Iléane, la fille de quelque empereur Vert très bon ou de quelque empereur Rouge très méchant, celle qui deviendra l'épouse de Fêt-Froumos, vainqueur enfin d'épreuves longues et multipliées.

Heureux les Roumains des campagnes, qui sont demeurés fidèles à la tradition, aux légendes, aux croyances, à la foi au surnaturel agissant et au merveilleux actuel! Tout comme l'Iléane du conte, les pastoures de là-bas recourent au pouvoir magique de la fleur du basilic, la cultivent selon le formulaire transmis d'âge en âge, l'arrosent avec de l'eau qu'elles laissent tomber de leur bouche, et cela devant que le soleil ne soit levé; elles sont certaines d'être aimées et épousées par le gars préféré, si le dimanche, à la hora, elles parviennent à glisser dans sa ceinture, et sans qu'il s'en aperçoive, un brin de ce basilic, qui doit leur donner «un parfum de viens-à-moi». Et cet exemple gracieux, je le cite parce qu'il me revient à la mémoire; j'en pourrais citer nombre d'autres.

Seuls, les peuples d'une origine très ancienne, — et les Roumains sont tels, greffe latine entée sur le vieux tronc dacique, — possèdent ces croyances à ce que je nommais tout à l'heure le surnaturel agissant et le merveilleux actuel. Or, le merveilleux est une source de littérature exquise et de poésie puissante. Au contraire, les peuples de formation récente ne connaissent pas cet éclair suprême, cette lueur dernière des mythes religieux abolis; rien de ce qui est le produit de l'imagination, de l'idéal et du rêve n'apparaît chez eux; — voyez les Américains du Nord. Et j'y insiste, parce

que c'est un titre de noblesse. Nulle part en Europe, pas même en Scandinavie, la vieille mythologie n'a conservé de racines aussi durables que dans les pays roumains. C'est comme une forêt puissante, toujours explorée et découvrant toujours de nouvelles futaies.

En poésie, la chanson; en prose, le conte, voilà sans contredit les plus antiques manifestations de la pensée humaine. Quand, sur des thèmes dont les recherches les plus ardues laissent les origines incertaines, des générations ont sans cesse brodé des variations nouvelles, peut-on s'étonner, après avoir pris connaissance du formidable catalogue de M. Shaineano, que, dans la littérature roumaine, les contes, ainsi que les poésies populaires, occupent une aussi large place? Non moins remarquable est leur variété, presque infinie. Satirique comme dans *la Fille de l'empereur et le Pêcheur*, dirigé contre les intempérances de langage des femmes; moraliste dans *la Belle-mère aux trois belles-filles*, où l'avarice est cruellement punie; sentimental dans *Enfilez-vous, perles fines!* d'un symbolisme intense dans *Bel Enfant de la larme*; romanesque avec les innombrables aventures dont *l'Arabe blanc* est le héros, le conte roumain satisfait toutes les aspirations de l'esprit, éveille dans le cœur la gamme entière des émotions. Combien Perrault lui-même est distancé, avouons-le sans honte, par un Creanga, par un Ispiresco, les plus illustres parmi ceux dont M. Jules Brun a mis les recueils à contribution!

Mais ici je m'arrête, ne voulant pas empiéter sur le domaine de l'érudite et aimable préfacière de *la Veillée* Mme Lucile Kitzo. Que dirais-je d'ailleurs qu'elle n'ait dit excellemment, avec une compétence à laquelle le profane ne saurait prétendre? L'étude sur le folklore roumain, placée par le jeune écrivain en tête de *la Veillée*, charme, intéresse, séduit à l'égal des contes eux-mêmes. Elle est la clé d'or du palais féerique dans lequel le pèlerin entrera tout à l'heure. Là, nul pédantisme, aucune trace de dogmatisme prétentieux; l'auteur, — une Roumaine qui manie la langue française avec une sûreté parfaite, — instruit en se jouant. Contes et préface forment un livre dont on ne saurait trop faire son

compagnon aux heures où l'âme rêve et s'envole loin des banalités de la maussade vie quotidienne.

G. de R.

Nothwendigkeit, Österreich-Ungarn zu föderalisieren.

Von Einem Siebenbürger Rumänen.

Wenn es schon im Allgemeinen feststeht, dass die inneren Zustände eines Landes für dessen auswärtige Politik maassgebend sind, so gilt das für das polyetnische Österreich-Ungarn jedenfalls in erhöhtem Maasse.

Kein Land kann es wagen, sich in auswärtige kriegerische Complicationen zu verwickeln, solange es im Innern zersplittert und von mächtigen centrifugalen Strömungen unterwaschen wird.

Diese elementare Wahrheit sollte, möchte man meinen, gerade in Österreich-Ungarn als eine goldene Regel betrachtet werden.

Leider scheint sich kein Mensch drum zu scheeren.

Wir sind ein Glied im europäischen Dreibunde, wir haben so und so viel Armee-Corps, folglich erwarten auch wir «archipéts», wie die Franzosen im Jahre 1871, jedwede Eventualität. Ein Schauer überläuft jeden ehrlichen Patriot, wenn er dergleichen Selbsttäuschungen, leider Gottes allzu oft, zu hören bekommt!

Angesichts solcher euphemistischer Betrachtungen wird jede Beschwichtigungstaktik zu Schanden, jede Vertuschung der wahren Sachlage grenzt da hart an Reichpreisgebung. Nach aller menschlichen Voraussicht wird unsere Monarchie in der nächsten Zukunft, trotz aller Friedenspolitik und aller Friedens-Congresse einen grossen, noch nie dagewesenen Krieg zu führen haben.

Alle Welt weiss, dass es sich um einen Krieg der westlichen Civilisation und Gesittung gegen eventuelle Invasionsgelüste aus dem Nord-Osten handeln könnte.

Das Ziel der russischen äussern Politik ist Constantinopel mit all' seinen Hinterländern. Das ist heute für jeden gebildeten Politiker klar.

Im letzten russisch-rumänisch-türkischen Kriege war Russland bereits nahe daran, sein Ziel zu erreichen. Die Friedens-Präliminarien von San Stefano anerkannten Russland das Recht zu, in dem von ihm *pro forma* geschaffenen Gross-Bulgarien russische Garnisonen zu unterhalten, und russische Armeen durch Rumänien frei, nach Belieben, in Bulgarien concentrieren zu können.

Dieses zeitweilige russische Protectorat sollte offenbar nur dazu dienen, die Wege Russlands nach dem goldenen Horn zu ebnen.

Da intervenierten die europäischen Centralmächte und zwangen das Czarenreich, sich nach Berlin zu bequemen, um gemeinsam mit den Centralmächten einen andern Frieden zu schliessen.

Dieser Frieden entsprach begreiflicherweise den russischen Staatslenkern nur dürftig und nothgedrungen. Die englischen Flotten Demonstration in den Dardanellen und der Credit, den das englische Parlament für Kriegsvorbereitungen bewilligte, mussten Russland gefügig machen.

Aber wohlgemerkt haben sich's die russischen Diplomaten. Daher drang auch immer nachhaltiger die Kunde nach Europa: Russlands Weg nach Constantinopel führe über Wien.

Vor paar Jahren erklärte Graf Caprivi im deutschen Reichsrathe, es herrsche in Petersburg nun die Meinung vor, jener benutzte Weg führe gar durch das Brandenburger Thor.

Kurz, Russland ist sich heute mehr denn

je bewusst, dass trotz aller englischen Demonstrationen eigentlich Osterreich und Deutschland seine Wege im Südosten Europa's im Ernstfalle zu kreuzen entschlossen sind.

Wären nun nicht mächtige Lebens-Interessen im Spiele, so hätte offenbar der Dreibund gar keinen Existenz-Sinn.

Die russische Expansion im Süd-Osten bedroht nur allzumanifest nicht nur die Orient-Staaten, sondern namentlich den Bestand des Habsburger-Reiches, für welches es durchaus nicht irrelevant sein kann, ob es sich das Ausschmieden des panrussischen Reifes gefallen lässt, oder nicht.

Nicht weniger bedroht erscheint jedoch auch das moderne Deutsche Reich durch die russische Gefahr.

Seitdem man an der Spree die Überzeugung gewonnen hat, dass die Existenz und Machtstellung des Habsburger-Reiches für Deutschland Lebensfragen sind, dürfte es auch für die deutsche Politik durchaus nicht gleichgiltig sein, ob das Habsburger-Reich auch Bürgschaften seines Bestandes hat oder nicht.

Eine lange Zeit hindurch gab man sich sowohl in Wien, wie auch in Deutschland der Illusion hin, es läge im wohlverstandenen Interesse der Orientpolitik des Dreibundes, die Slaven in Osterreich-Ungarn mit allen Mitteln niederzuhalten, dabei das östreichische Deutschthum und das Magyarenthum als die verlässlichsten Stützen des Dreibundus zu kräftigen.

Das Falsche dieser Auffassung scheint erst in der allerletzten Zeit in gewissen Kreisen einigermaßen erkannt zu werden.

Indess, die politische Maxime von der Nothwendigkeit der Bezwingung der östreich-ungarischen Slaven entsprang nur aus dem ganz allgemein gewordenen Durcheinanderwerfen des Nationalitäten-Princips mit der Rassenangehörigkeit.

Man glaubte und glaubt noch heute vielfach, die Slaven hätten seit Anfang dieses Jahrhunderts keinen sehnlicheren Wunsch gehabt, als in Russland aufzugehen. Wir sahen jedoch, dass die österreich-ungarischen Slaven eigentlich an Nichts weniger als an das Aufgehen im Russenthum dachten.

Das Aufflakern des Nationatitätenprincips einerseits, anderseits aber die Bedrückung, die tiefe Demüthigung, die unheilvollen Experimente mit der Germanisirung und Magyarisirung — das sind die Quellen, aus denen die phantastischen Ideen des Panslavismus hervorgingen und heute zu einer drohenden Gefahr werden.

Hätte man den Slaven im Jahre 1848 oder auch nur 1867 in Österreich-Ungarn ihre nationalen Wünsche erhört, sie zu selbstbewussten Nationalitäten im Habsburger-Reiche emanzipiert, heute gäbe es keine Slaven mehr die ihr Heil vom mächtigen Russenthum erwarten würden.

Wie alle Ideen der lateinischen Conföderation bis heute nirgends einen festen Boden fassen konnten, so würde auch die panslavistische Idee längstens aufgehört haben, die Geister der Slaven gebannt zu halten. Denn diese hätten heute vernünftigeren Sachen zu verrichten; jedes Slaven-Volk wäre vollauf beschäftigt, innerhalb seiner national-staatlichen Individualität, positive politische Einrichtungen zum allgemeinen Wohle des betreffenden Volkes zu treffen, sie hätten es nicht nothwendig, wie ehemals das romanische Italien vom stammverwandten romanischen Frankreich, vom stammverwandten slavischen Russland, Hilfe zu ihrer national-politischen Emanzipation zu erwarten.

Doch allwissende Diplomaten und was dergleichen Politikusse mehr giebt, strengen alle ihre Kräfte an, die Slaven des Habsburger-Reiches bald im Deutschthum, bald im Magyarenthum aufgehen zu lassen,

was Wunder, wenn bei den Slaven schliesslich die Idee überhand nahm: weder deutsch, noch magyarisch; eher slavisch, eher russisch!

Das haben so manche praktische Köpfe schon längst prophezeit.

Wenn man nun bedenkt, dass alle Slaven und Rumänen des Habsburger-Reiches seit Jahrzehnten, doch bis heute ohne Erfolg, für ihre nationalen Rechte kämpfen; seit Jahrzehnten fordern diese Völker eine Bundesverfassung, um ihre nationale Existenz zu sichern und fortbilden zu können und seit Jahrzehnten antwortet man ihnen mit Spott und Brodsamen, in Österreich, mit Kerker und Vergewaltigungen in Ungarn.

Die Zurücksetzung und die Bedrückung haben es bewirkt, dass all' diese Völker schon längst jede Hoffnung auf Erreichung ihrer Ziele auf parlamentarischen Wegen aufgegeben haben.

Sie sahen sich verlassen in der Welt, und im Reiche von den bevorzugten Deutschen und Magyaren verhasst und niedergetreten. Wie der Mensch in äusserster Noth sich des Strohhalms bemächtigt, um sich zu retten, so suchten diese Völker eine Weile und glauben heute ihren Retter gefunden zu haben und dieser Retter das ist: Russland!

Der Druck und die Vorenthaltung ihrer Rechte auf national-autonome Individualitäten haben diese Nationalitäten derart verbittert; die Erbitterung sie derart verblindet, dass sie heute alle insgesamt ihre Rettung von einem Triumphe Russlands im kommenden Kriege sich erhoffen.

Man muss diese Völker aus eigener Anschauung kennen, man muss mit ihren nationalen Führern Gelegenheit gehabt haben, intim zu verkehren, man muss ihre politische Presse aufmerksam verfolgen, um sich eine beiläufige Idee machen zu können, über die Stimmung und über die

Strömungen, welche diese Nationalitäten beherrschen.

Mit Recht nennt *Lamansky* im August Heft der «*Jivaia Starina*», (Petersburg, 1895), Österreich-Ungarn «ein aus einer ganzen Anzahl von Irlands zusammengesetztes Reich».

Wenn man eigentlich die Dinge sachlich beurtheilt, so erscheinen diese Hoffnungen erklärlich.

Die meisten Nationalitäten stehen auf Seiten Russlands, denn sie sehen eben nicht ein, in wie fern das dualistische Österreich-Ungarn ein nationaler Hort seiner Völker wäre. Sie sehen nicht ein, in wie fern das Loos der nichtmagyarischen Völker Ungarns z. B. besser wäre, als das der Polen in Russland.

«Denn» sagen sie, «welche nationale Interessen vermögen uns Serben, Slovaken und Kroaten heute an Ungarn zu fesseln.»

Sollen wir z. B. für die Erhaltung Ungarns uns verbluten, um auch fernerhin die grosse Gunst zu geniessen mit der Magyarisierung bedroht zu werden? Um in unserer Entwicklung in roher Weise gehemmt auch fernerhin ein verkümmertes Dasein zu fristen?

Um Tag für Tag, Schritt für Schritt unsere besten Kräfte im Kampfe gegen die magyarische Vergewaltigung unserer Nationalität zu verpuffen?

Ganz dasselbe kann man bei den österreichischen Slaven als allgemeine Volkstimmung constatieren.

Dass die Tschechen an russischem Veitstanz laborieren, ist bekannt.

Dass die von der polnischen Schlechta niedergehaltenen 4 Millionen Ruthenen Ostgaliziens einen leidenschaftlichen Hass gegen ihre polnischen Bedrücker hegen, ist auch allen Kennern der Verhältnisse bekannt.

Die von Wien aus beförderte polnische Hegemonie in Galizien hat es zu verantworten, wenn heute das Gross der früher

verlässlichen Kaiser- und reichstreuen ruthenischen Bevölkerung nach Russland hinüberschielt und von dort Erlösung erwartet.

Die im Nordwesten Ungarns hausenden 2 Millionen Slowacken können nicht müde werden, Einem zu beweisen, dass Russland nichts sehnlicher wünsche, als die in Österreich-Ungarn bedrückten Slaven-Völker zu befreien.

Trotz ihres Katholizismus sind die Croaten von ähnlichen Hoffnungen beseelt, um das verhasste magyarische und magyaronische Joch abzuschütteln.

Ganz dasselbe kann man bei Serben und Slovenen beobachten.

Die Besitzergreifung Bosniens und Herzegovinas, seitens Österreichs, stiess auf einen allgemeinen bewaffneten Widerstand dieser Bevölkerung.

Man erinnert sich noch lebhaft, dass die bosnische Insurrection enormes Geld und einer staatlichen Anzahl Menschen das Leben kostete.

Glaubt man nun, dass diese Bosniaken in einem russischen Kriege gar so verlässlich sein dürften?

Sollte Russland im Kriegsfall gar keine Agenten mehr aufbringen können, um das Bosniakenthum für sich zu gewinnen?!

Die Rumänen in Ungarn und Siebenbürgen sind keine Slaven. Im Gegentheile, sie pochen mit Stolz auf ihre lateinische Abstammung. Und doch baut das Gross der Bevölkerung seine Hoffnung auf das mächtige Russland!

Der unsinnige magyarische Druck auf diese sprichwörtlich kaiser treuen Rumänen haben es bewirkt, dass heute jeder Bauer fragt: «Wann kommen denn die Russen? Früher werden wir ja mit den Magyaren nicht fertig.»

Man muss die mächtige antimagyarische Strömung im rumänische Volke Ungarns und Siebenbürgens und im rumänischen Königreich kennen, um sich eine Vorstellung zu machen, ob es eine Macht giebt,

welche im Stande wäre, die Rumänen dazu zu bewegen, an Seite der Magyaren gegen Russland zu ziehen.

Man muss die gewaltige antimagyari-sche Demonstration in Bucearest, gelegentlich der letzten Rumänenprocesse in Klausenburg, gesehen haben, man muss eine Vorstellung besitzen von der Volksthümlichkeit der «nationalen Frage» in Rumänien, um die Überzeugung zu gewinnen, dass die Volksströmung jeden Augenblick gegen das im ganzen Südosten verhasste Magyarenthum sich wenden kann.

Dass das nicht leere Phrasen sind, sollten wir aus den Ereignissen von 1848 bereits kennen.

Damals hatten die Nationalitäten weder Schulen, noch eine nationalistische Presse, Versammlungen, Vereine u. dgl. und doch wie mächtig und stürmisch brachen ihre Leidenschaften durch!

Erst heute! Ich will kein Bild entwerfen, es wäre zu grauenhaft.

Diessbezüglich hatte Dr. *Menger* vollkommen Recht, als er im österreichischen Reichsrathe sagte:

«Dr. Herold sagte, man möge sich um die äussere Politik gar nicht kümmern. Das ist dann möglich, wenn nicht zu besorgen ist, dass diese äussere Politik rasch zu einer verhängnissvollen Krisis ausreift, die auch die inneren Verhältnisse beherrscht. In einer Zeit aber, wo wir die innere Politik sogar, zum Theile darnach einrichten müssen, dass der Staat gewappnet sei gegen eine ungeheure, furchtbare Gefahr, die ich nicht einmal ausmalen will, weil auch die kühnste Phantasie das Unglück nicht darstellen könnte, das im Falle einer Niederlage uns treffen würde, in einer solchen Zeit kann man die äussere Politik nicht vollständig ignoriren, man muss wünschen, dass nicht nur durch Steuerzahlungen und andere Leistungen, sondern auch durch tiefe innere Sympathien, die grosse Sache der westlichen Cultur in Oestreich, im Kampfe gegen den Osten gestärkt werden.» (Abg. Hans. 15. Dezemb. 1894).

(Fortsetzung folgt).

INFORMAȚIUNI

«Călimdarul Poporului dela Sibiu», pe 1899, anul al 14-lea, apărut tocmăi acum, are un cuprins bogat și variază și e împodobit cu numeroase ilustrațiuni curat românești. Afară de partea calendaristică și alte notițe folositoare, (pe 40 pagini), «Călimdarul» are următorul cuprins literar:

Dela 1848 (din prilejul aniversarului al 50. lea).

Adunarea dela «Duminica Tomei» în Blaj. Andreiu Murășan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni).

Fabulă arabă.

Eu mis, esc, și sunt Român, poesie de I. Dariu.

Țară fără bătrini, poveste de V. A. Urechia. Anecdota.

Doine și icoane din lumea românească.

(«Limba, portul și moșia»).

Doine și strigături populare: De pe Murăș; de pe Tirnave; de pe Olt; de pe Someș; de pe Criș; din părțile Năsăudului; din munții Apuseni; din Bănat; din Țara-Oașului; din Bihor; din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Răvașul nostru, Cronica întâmplărilor din Septembrie 1897—Sept. 1898, se extinde pe 47 pagini, cu următorii subtitluri;

Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericești, afaceri economice, fruntași români morți, dela frați, stări grele pretutindeni, etc.

Economie: Cum s'ajungem la mai bine? — Unele reguli pentru îngrijirea sănătății. Povete.

De ris.

Tirgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni

1. Andreiu Murășianu, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Murășianu. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șasa. 4. Dela Stina-de-Vale: Reședința și capela episcopului Pavel. 5. Un Român «mărginean» călare. 6. O româneă din jurul Sibiului. 7. O fetiță (coristă) din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tinăra din Suciul-de-Sus (între Lăpuș și Cibleş). 10. Un țaran român din Bănat. 11. Scenă din Săliște (l. Sibiui), 12. Dela Stina-de-Vale: case de locuit pentru oaspeți. 13. Români din Șiria (l. Arad). 14. Dela Stina-de-Vale: «Biserița» (o stîncă). 15. «Moara dracului». 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarck. 18. Împărăteasa-Regină Elisabeta.

In est an călimdarul e cu o întreață coală mai voluminos decît anul trecut, estinzîndu-se pe 143 pagini; prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto poștal 5 cr. A se adresa: «Tipografia», societate pe acțiuni în Sibiui, Strada Poplăcei 15.